

מעדני אשר

שאלות וחקירות בעניני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת ויצא תשפ"א | גליון תתכ"ז (שנה י"ח)

מנגן תזמורת לחתונות האם מותר לעבוד בזה אע"פ שאינו יכול להתפלל מעריב במנין?

בפרשת כ"ח ויצא יעקב מבאר שבע וגו' ויפגע במקום וגו'.

איתא בגמ' ברכות כ"ו ע"ב יעקב תקן תפלת ערבית שנאמר ויפגע במקום וילן שם ואין פגיעה אלא לשון תפלה וכו'.

ונחלקו בגמ' ברכות כ"ז ע"ב בתפלת ערבית דרבן גמליאל אומר חובה, רבי יהושע אומר רשות, אמר אביי הלכה כדברי האומר חובה, ורבי אומר הלכה כדברי האומר רשות.

ולענין הלכה: פסקינן אור"ח סימן רל"ז, עיין במשנה ברורה שם בתפלת ערבית רשות, ולכן אין שליח ציבור חוזר התפלה בתפלת ערבית, כיון שאין נתחייב בה אדם שיצטרך השליח ציבור להוציא ידי חובתו, ואפילו האידנא דקבעוה חובה מ"מ לא אליה מנהגא לשויה חובה כדי לאטרופי צבורא להחזיר דקבעוה שליח ציבור התפלה, ובענין קושיית האחרונים מדוע תפילת ערבית שיעקב תיקנה היא רשות, ושחית שאברהם תיקנה, וכן מנחה שיצחק תיקנה חובה עיין בספר מעדני אשר חלק ה' פרשת ויצא מה שתרצתי בחמשה אופנים נפלאים.

יש לחקור מנגן שמתפרנס מתזמורת בחתונות, וכתוצאה מעבודתו בשמחת חתן וכלה, אינו יכול להתפלל מעריב במנין האם יעזוב את פרנסתו, או שמא מצוה גדולה לשמח חתן וכלה, ומצוה זאת עדיפה מתפילה בציבור, ולכן ימשיך בעבודתו, ויתפלל מעריב ביחידות.

הנה בחשוקי חמד שבעות כ"ז ע"מ א' נשאל בשאלה הנ"ל, ומביא מה דאיתא בגמ' עירובין פ"ב ע"א אין מעריבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה, וכתב המהרי"ל מנהגים הלכות עירובי תחומין אות ז' דלא ראה בשום פוסק שמותר לערב תחומין לילך לבית הכנסת כדי להתפלל בעשרה רק בסמ"ק ובספר אגודה, אמר ליה הר"ר איקא ולא היא פחות מבית המשתה, א"ל הרב להתפלל בעשרה אינה כל כך מצוה דיכול לכוון תפלתו בביתו, דלא אשכחן אשר הצריכו חכמים להתפלל ב"י, אבל בית המשתה מצוה הוא, והראיה דבנישואין התירו חכמים שבותם באמירה לגוי בשבת נגן בכלי שיר כדאיתא במרדכי, ולבית הכנסת לא התירו להביא בשבת ספר תורה לקרוא בה, או חומש להפטר דרך כרמלית, אף על גב דאינה רק שבות מדבריהם דמן התורה מותר לטלטל דרך כרמלית.

ובמגן אברהם סימן תט"ו סק"ב הביא ספיקת המהרי"ל האם מותר לערב עירובי תחומין עבור תפילה בציבור, וכתב ולפי מה שכתבתי בסימן צ' סק"ו ודאי שרי.

הוסביר בשו"ת רע"א סימן י"ג כוונת המג"א שבסימן צ' מבואר דמחייבין אותו לילך ד' מילין להתפלל ב"י, א"כ חזינן דהיא מצוה רבה, עוד רמז המג"א על דברי עצמו שבסימן צ' הביא ההיא דגיטין דרבי אליעזר שחרר לעבדו כדי להשלים מנין.

ולפי זה נסתפק רע"א אם מותר לשוט בנהר כדי להתפלל במנין, שהרי חזינן דאפילו איסור דאורייתא של שחרור עבד דחינן לצורך תפילה במנין כל שכן שבות דרבנן, וכתב דאין ראייה, דגבי שחרור שאני דזיכוי רבים עדיף משא"כ ללכת להתפלל במנין, ויעו"ש האם מותר לשוט בנהר כדי להשלים מנין.

לאור זאת גם למג"א שכתב שתפילה במנין היא מצוה רבה, מ"מ שמחת חתן היא מצוה גדולה יותר, כדחזינן מדברי רע"א שאסור לעבור על שבות דרבנן, כדי להתפלל במנין, אולם כדי לשמח חתן וכלה, מותר לעבור על שבות, ולצוות לנכרי לתקן כלי שיר, כמבואר במהרי"ל, וכן פסק ברמ"א סימן של"ח סי"ב ועיין עוד במגן אברהם סק"ד ובמשנה ברורה סק"ט.

ומסיק בחשוקי חמד: אך אם עוסק בזה רק לפרנסתו, ואינו מכוון בזה כלל לשם מצוה, לא מקרי עושה מצוה, ולכן אינו יכול לדחות תפילה בציבור, אבל אם עושה זאת לצורך שניהם, גם לצורך פרנסתו, וגם למצוה כדי לשמח חתן וכלה, כתב הביאור הלכה סימן ל"ח ד"ה אפילו שחשיב כעוסק במצוה, ולכן אולי מצוה רבה זו של שמחת חתן, דוחה מצות תפילה בציבור.

אבל כותב דנראה שאין לאדם לעסוק בעבודה כזאת, הפוטרת אותו באופן תדיר ממצוה אחרת, ודוקא כאשר מתפרנס מעבודה, ולפעמים איקלע שנפטר ממצוה, אז אמרינן עוסק במצוה פטור מן המצוה, אבל לכתחילה להכנס לעבודה כזאת, שאפשר להיעשות על ידי אחרים, נראה שאין לו לעשות כן, ויחפש אומנות אחרת, המפרנסת את בעליה, בלא לבטל מצוה.

האם מותר לבטל תפילת ערבית כדי לקיים מצוה שאינה עוברת כיון דתפילת ערבית רשות?

יש לחקור האם מותר לבטל תפילת ערבית כדי לקיים מצוה שאינה עוברת כיון דתפילת ערבית רשות.

הנה בתוספות ברכות כ"ו עמוד א' ד"ה טעה ולא התפלל ערבית כתבו **הא דאמרינן דתפלת ערבית רשות, היינו לגבי מצוה אחרת והיא עוברת דאז אמרינן תדחה תפלת ערבית מפניה, אבל לחנם אין לו לבטלה,** משמע להדיא מדבריהם דלא לכל מצוה מותר לבטל תפילת ערבית רק אם המצוה עוברת.

אבל במקום אחר כתבו התוס' אחרת דבמסכת שבת ט' ע"ב ב כתב ונראה לר"י אפילו למאן דאמר תפלת ערבית רשות אין לבטלה בחנם אלא בשביל שום צורך כמו בשאר המצוות דהכא ואם יש שום מצוה שאינה עוברת יעשה המצוה ולא יתפלל אף על פי שהמצוה אינה עוברת אבל בחנם אין לבטלה תדע שהרי יעקב תקנה ולמה יש לבטלה בחנם, חזינן מדבריהם שאף למצוה שאינה עוברת מותר לבטל תפילת ערבית, כך הקשה במלא הרועים ברכות כ"ו, וכן בספר שבת של מי שבת ט' ע"ב ב, וכן בשו"ת בית שיערים חלק אורח חיים סימן פ"ד.

איכא כמה תרוצים:

א. מה שכתבו התוס' דאם יש שום מצוה אפילו שאינה עוברת יעשה המצוה ולא יתפלל, היינו שאפילו במקום מצוה שאינה עוברת היא תפילת ערבית רשות ורשות בידו לעשות המצוה ולבטל תפילת ערבית, אבל אינו מחויב לעשות המצוה ולבטל תפילת ערבית רק רשות בידו להתפלל תפ"ע ולעשות המצוה אחר"כ, כיון שאינה עוברת דומיא דשאר המצוות שאינן מחויב למיסר המיינא להתפלל אבל רשות בידו למיסר המיינא להתפלל ולאכול אחר"כ, ומה שכתבו במקום אחר דוקא מצוה עוברת היינו דאז מחויב לבטל תפ"ע כיון שהמצוה עוברת ותפ"ע רשות ל"ש עוסק במצוה פטור מן המצוה ולהכי כתבו תדחה תפ"ע מפני שמחויב לבטלה. וכן בדף כ"ז לבטלה בהחלט עבור מצוה אחרת העוברת וכן ביומא אין לבטלה בחנם אם לא מפני שום מצוה העוברת אז מחויב הוא לבטלה, כך תירץ בשו"ת בית שיערים אורח חיים סימן פ"ד.

ב. הא דכתבו שמבטלים תפילת ערבית גם מפני מצוה שאינה עוברת היינו דומיא דשרי המיינא דאינו ברור שיבטל תפילת ערבית אלא דניחוש שמא יבטל משום דשיכח שכרות או משום דכולה ליליא זמנה אתי למפשע כדאמרינן התם ובוזה אם יש מצוה אפי' אינה עוברת עושה המצוה ואינו מתפלל ולא חיישנן שמא ימשוך ויפשע או ישכח להתפלל ערבית כיון דאם לא יתפלל אינו עובר עבירה בדעיבד תפ"ע רשות, אבל אם ברור הדבר שאם יעשה המצוה לא יוכל להתפלל ערבית אז דוקא במצוה עוברת מבטל תפ"ע ולא המצוה שעוברת כיון דהמצוה חובה ותפ"ע רשות אבל במצוה שאינה עוברת אינו מבטל תפ"ע לגמרי אף דרשות הוא כיון דמ"מ אם התפלל אותה מצוה קעביד והמצוה יכול לעשות גם אחר"כ, כך תירץ בשו"ת בית שיערים אורח חיים סימן פ"ד.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרה"ג רבי **יצחק קאף** שליט"א מייסד ומנהל ת"ת עצת אמת לרגל יומא דהלולא רבה של הרה"ק הבית עין ז"ע החל ב"ב כסליו
יהא רעוא שזכותו של בעל ההילולא תתן עליו להתברך בכל מילי דמיטב ולעילוי נשמת אבי הרב דוד **צבי שלמה** בן הרב **יעקב אשר** ז"ל נלב"ע י"ט כסליו ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הגאון **שמואל דוד הכהן פרידמן** שליט"א בארא פארק מח"ס הנפלאים שדה צופים בדידי הוה עובדא וכו' לעילוי נשמת הגאון האדיר לממשלת התורה רבי **נתן געשטעטנער** זצ"ל
מח"ס להורות נתן אב"ד קרית אגודת ישראל בני ברק נלב"ע י"ד כסליו ת.נ.צ.ב.ה.

האם ע"י תפילה אפשר לקבל זיווג שאדם רוצה

אע"פ שנגזר מהשמים אחרת ואע"פ שע"פ הטבע אין סיכוי?

בפרשתן ועיני לאה רכות.

הנה איתא בגמ' ב"ב כ"ג ע"מ א' דלכן היתה עיניה רכות דבכתה פן תפול בגורל עשו, כי אמרו, לרבקה שני בנים וללבן שתי בנות, ימהרו הגדולה לגדול והקטנה לקטן, ובזכות התפילות נתבטלה הגזירה.

ובמדרש בפרשת השבוע פרשה ע"א איתא חיזוק גדול בכוחה של תפילה לשידוכים: א"ר הונא קשה היא התפלה שביטלה את הגזירה, ולא עוד אלא שקדמה לאחותה, והיו הכל סונטין בה מפרשי ימים היו סונטין בה מהלכי דרכים היו סונטין בה אף הגתיות מאחורי הקורים היו סונטין בה והיו אומרים לאה זו אין סתרה כגלויה נראה צדיקת ואינה צדיקת אילו היתה צדיקת לא היתה מרמה באחותה, ר' חנין בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמר כיון שראה אבינו יעקב מעשים שרימה לאה באחותה נתן דעתו לגרשה וכיון שפקדה הקדוש ברוך הוא בבנים אמר לאמן של אלו אני מגרש.

ובאלשיך הקדוש בפרשתן כתב חיזוק ויסוד גדול בכוח התפילה לענין זיווגים שאפילו יש כמה וכמה סברות שע"פ טבע לא יהא הזיווג ע"י תפילה אפשר לפעול שיצא לפועל: וז"ל הנה הודיעתנו תורתנו הקדושה כמה מעלות טובות לנפש תדרוש את ה' אלהינו ותתחנן אליו יתברך, כי הלא כל כחות גדולים טבעיים והשתדלות נמרץ אשר היו לשכנגדו, לא יועילו לנצחו, כי הביטו וראו כי הנה רחל היתה בדרך טבע העולה ליעקב ולא לאה, ועל שעני לאה רכות שהתחננה לה' ובכה תבכה, על כן גם שרחל היו לו כחות ארבעה לנצחה: א. הטבע כי היתה הקטנה הראויה ליעקב. ב. כי ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה. ג. כי ויאבה יעקב את רחל ולא את לאה. ד. השתדלות אשר עשה יעקב לבלתי יקח את לאה כי אם את רחל והוא כי התנה ואמר אעבדך שבע שנים ברחל, ולשלא יעשה לבן מרמה לתת לו אחרת ששמה רחל מן השוק על כן אמר בתך, ולשלא ישנה שמותן ויקרא את הגדולה רחל, על כן אמר הקטנה, וכל ארבעה אלה נוסף על היות רחל בת זוגו ולא לאה, אין צריך לומר שלקחה גם היא כי אם שהיא קדמה לה, הוי אומר כי אין כאלהינו לכל אשר יקראוהו באמת, וטוב טוב אשר יעזרנו הוא יתברך מכל משכימי קום בכל כחות שבעולם.

וכן כתב בפלא יועץ ערך בת חיובא רמיא על כל איש לרחם על נפשו ועל נפש בתו, ולהשתדל בכל עז לבקש לה מנוח אשר ייטב לה ולו בעולם הזה ובעולם הבא, וישפך נפשו לפני ה' כפעם בפעם על בניו ובנותיו שזיוג להם ה' זיווג נאה, וגם הבת בעצמה, אם יודעת לכתב או לקרא מן הכתב, ילך אביה אצל חכם ויסדר תפלה או היא בעצמה במסתרים תבכה נפשה ותתענה ותשפך נפשה לפני ה' בדברים היוצאים מלבה ככל היוצא מפייה, ותתפלל אל ה' שיזמין לה זיווג נאה תלמיד חכם, ובחיק ירא אלקים תנתן, ושיהא זווגה עולה יפה, וגדולה תפלה לענין זה, צא ולמד מלאה, שהיתה חלקו של עשו, ועל ידי שהרבנה בבכיה עד שנעשו עיני לאה רכות נפלה בגורלו של יעקב וזכתה להעמיד ששה שבטים אשר מהם יצא תפארת ישראל בתי כהנה ולויה ובתי מלכות.

וכעין זה איתא בגמ' מ"ק י"ח ע"מ ב' דמותר לעשות שידוך בחול המועד שמא יקדמנו אחר ברחמים.

מדוע ביקש יעקב ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש

פשיטא דלחם הוא לאכול ובגד ללבוש?

בפרשתן כ"ח כ' וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכו'.

יש להקשות: מדוע ביקש יעקב ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, פשיטא דלחם הוא לאכול ובגד ללבוש, היה לו לבקש רק על לחם ועל בגד וכל אחד יודע מה משתמשים בהם, כך מקשה ברבינו בחיי בפרשתן וכן בכלי יקר, וכן בדגל מחנם אפרים, וכן בספר ההפלאה כתובות ק"א ע"מ ב', וכן החתם סופר בפרשתן, וכן בחולין ה' ע"מ ב'.

איכא כמה תרוצים:

א. שאלת הצדיקים מאת השם, לא ישאלו המותרות רק הדבר ההכרחי בלבד שא"ל לו לאדם שיחיה בלעדיו, ובידוע כי נטיית אדם אחר בקשת המותרות הוא גורם לו מהומות רבות, ועל כן כל איש ירא את השם ראוי לו שיהיה שמח בחלקו ויסיטפק במעט, ושלא יתאוה המותרות, וייטב לבו ביראת השם, הוא שאמר שלמה המע"ה משלי ט"ו ט"ז "טוב מעט ביראת ה' מאוצר רב ומהומה בו" והביא לזה אות ועדות ומופת הכתוב שאחריו, הוא שאמר שם י"ז "טוב ארוחת ירק ואהבה שם משור אבוס ושנאה בו יאמר, כי ייטב לבני אדם המעט בחברה שתנעם להם, יותר מן המרובה והמטעמים בחברת השונאים, כך כתב ברבינו בחיי בפרשתן, וכן בכלי יקר בפרשתן.

וכותב הרבינו בחיי לזה סימן נפלא: וז"ל וכבר אנו רואים לעין בסדר העולם והנהגתו שהיא בחכמה עמוקה ונפלאה שהקב"ה מזמין לבריותיו וממציא להם הדבר ההכרחי, ומה שהוא מוכרח יותר הוא מצוי יותר, ומה שאינו מוכרח כל כך אינו מצוי כל כך, כענין המרגליות ומיני אבנים יקרות שאינן מצויות כל כך בעולם ואינם תחת יד כל אדם לפי שאינם מוכרחות כל כך, שהרי הבריות יכולין לחיות זולתן, אבל המזון שהוא מוכרח יותר מן המרגליות הוא יותר מצוי מן המרגליות, שהרי תמצא התבואה והמזון בשוקים וברחובות מה שלא תמצא המרגליות, והמים שהם מוכרחים יותר מהמזון שהרעב יכול אדם לסבול שנים וג' ימים, ולא כן הצמא, כי אפילו זמן מועט לא יכול אדם לסבול, ע"כ המים מצוים יותר מן המזון כי תמצאם בכל מקום במדינות ואפילו בדרכים, והאוויר שהוא יותר מוכרח מן המים, שהרי חשק הצמא יוכל אדם לסבול מיל אחד או פרסה אחת, אבל בלי האוויר לא יוכל אדם ולא כל חי להתקיים אפילו רגע, ע"כ הוא מצוי יותר שלא תמצא מקום ריק מן האוויר ואפילו במקום שהכותל עומד שם האוויר. והא למדת שהדברים המוכרחים הם מצויים יותר בעולם, כי הקדוש ברוך הוא בחכמתו הגדולה סדר את עולמו בהן והזמין לבריותיו. וע"כ שאל יעקב הצדיק "לחם לאכול ובגד ללבוש" שהוא הדבר המוכרח, ושאל מדת ההסתפקות שהיא שאלת הצדיקים ולא שאל המותרות, כי התורה מואסת בהן עד שתמנע אותם ואפילו מן המלך, הוא שכתוב (דברים יז, יז) "לא ירבה לו סוסים, ולא ירבה לו נשים, וכסף וזהב לא ירבה לו מאד".

ב. ע"פ מה דאיתא בגמ' כתובות ק"א עמוד ב' א"ר חייא בר יוסף עתידין צדיקים שיעמדו במלבושיהון, ק"ו מחטה, מה חטה שנקברה ערומה יוצאה בכמה לבושיין, צדיקים שנקברו בלבושיהון על אחת כמה וכמה, וא"ר חייא בר יוסף עתידיה א"י שתוציא גלוסקאות, וזה ששאל יעקב אבינו ע"ה ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש היינו שיתוקן החטא ולא יצטרך ליגיעת אדם הראשון אלא לחם לאכול מוכן ובגד מוכן ללבוש שתוציא הארץ גלוסקאות וכלי מילת, כך תירץ ההפלאה כתובות ק"א עמוד ב'.

ג. הכי קאמר יעקב בנדרו שיזכה ה' שיהיה כ"כ צדיק שיתן לו לחם לאכול לאחרים פ"י שאחרים יאכלו ע"י שהוא אכל שיאמרו אלו ה' שם חשש איסור בהאי לחם לא יארע מכשול לצדיק וכן בגד ללבוש על אופן הנ"ל, כך תירץ החתם סופר בפרשתן, וכן בחולין ה' ע"מ ב'.

ד. הרבה פעמים יש לאדם לאכול ואינו יכול לאכול את זה שהוא חולה סכרת או שאר מחלות רח"ל או שבמגיפת הקרונה לא הרגיש טעם באוכל, וכן לפעמים יש לו בגדים ואינו יכול להלבישם דהוא חולה, לכן ביקש יעקב ונתן לי לחם לאכול שיוכל ליהנות מהלחם וכן בגד ללבוש יוכל ליהנות מהבגדים, מעדני אשר.

ה. ע"פ מה שכתב בבעל הטורים בפרשתן דכוונת יעקב במה שאמר ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, כלומר שתתקיים לי הכהונה שקניתי מעשו כמבואר במדרש שמו"ד י"ט ד' שהעבודה היתה בבכורות וזכאים ק"ב ב' לפי הנ"ל אתי שפיר דכוונתו היה לומר שיזכה לאכול מן המנחות וכן ללבוש את בגדי הכהונה, מעדני אשר.

ו. נראה לומר בדרך צחות לפעמים אדם אוכל הרבה, והבגדים שלו אינם עולים עליו כבר לכן ביקש לחם לאכול, ועם כל זה שיהא ראוי בגד ללבוש, מעדני אשר.

הבטחתי ונושעת

הייתי שני וחמישי ושני

אצל הרה"ק רבי גדליה משה מזוועל בן הרה"ק שלמה ז"ע ונושעתי והבטחתי לפרסם

קול המעדנים

הודעה חשובה

אפשר כבר לשמוע את הדרשה במעמד האדיר סיום מסכת עירובין שהתקיימה השבוע בבית המדרש המרכזי לעלוב בעיה"ק צפת בהשתתפות מאות אנשים

איך נכנס יעקב לביתו של לבן הרי אסור להיכנס לבית שיש שם עבודה זרה?

בפרשתן כ"ט י"ג ויהי כשמוע לבן את שמע יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויביאו אל ביתו וכו'.

יש להקשות: איך יכול להיות שיעקב נכנס לביתו של לבן לפני שהוציא את עבודה זרה, הרי לפני שאליעזר נכנס לביתו כתוב בתורה שלבן אמר לו אנכי פניתי את הבית ופירש רש"י מעבודה זרה, א"כ מדוע כאן לא אמר לו לבן כן, וגם איך יעקב נכנס, כך מקשה במושב זקנים לבעלי התוס' בפרשתן, וכן בפענח רזא, וכן בספר חסידים סימן אלף קנ"ז.

איכא כמה תרוצים:

א. מפני שרצה לבדוק ברחל ולא היה עם עובדים אותם ומה מעשיהם, ולכן התחכם לבדוק מהר ולפרוש ממנו, כדכתיב וישב עמו חודש ימים ולא יותר שבזמן מועט הזה ראה והבין כל צרכו, כך תירץ בפענח רזא בפרשת יצא וכן במושב זקנים לבעלי התוס'.

ב. אין ליכנס בבית עבודה זרה שנאמר גבי אליעזר בראשית כ"ד ל"א ואנכי פניתי הבית, ומה שהיה יעקב בבית לבן לא היה נכנס באהלו, כך תירץ בספר חסידים סימן אלף קנ"ז.

ובאילת השחר בפרשתן תמה על זה: שהרי כתיב זה עשרים שנה בביתך עי"ש מה שתירץ.

ג. התורה מורה באצבע על גנות לבן הארמי הרשע ברשעתו, כי נצא ונראה איך הכניס לעבד אברהם, ואיך הכניס ליעקב אבינו בחיר האבות, כי הנה לאליעזר מיד כשראה אותו אמר אליו בראשית כ"ד ל"א בוא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים, הרי שהכין עצמו בהכנת דירה לו ולאנשיו ולגמליו ופינה את ביתו מטינופת עבודה זרה כי היה ירא פן לא יכנס אליעזר לבית עבודה זרה והוא פחד ורעד להביאו אל ביתו כי כבר ראה נזם וצמידים על ידי אחותו ואחר כך נאמר ויבוא האיש הביתה ופירוש הביתה הוא מקום הפנימי שבבית חדר לפני מחדר, ותיכף ויתן תבן ומספוא לגמלים ואחר כך וישם לפניו לאכול לקחו כדרך בעל הבית הרוצה מאוד מאוד באורחים הבאים לקראתו, וכאן אצל יעקב לפי שלא מצא אצלו כלום לא עשה מכל אלה אף דבר אחד ולא פינה הבית מקודם מטינופת עבודה זרה ושאר דבר הכנת הבית כי אם ויביאהו אל ביתו ביתו המיוחד לו מאז והוא המלא גילולים וטינופת עבודה זרה בכדי שאפשר לא ירצה יעקב ליכנס לתוך בית כזה ויפטר ממנו, גם לא לקחו לבית הפנימי כי אם אל ביתו מבחוץ סמוך לבית ולא שם לפניו לאכול כלל רק שהביאהו אל ביתו ולא חפץ לתת לו פת לחם לאכול, ובפרט ליגיע דרך. גם לא שאל אותו כלל, ולא דיבר עמו מאיזה סיבה בא הנה ומה רצונו כי אם יעקב התחיל ויספר ללבן את כל הדברים וגו' כדרך כל אלו שאין רצונם באורח הבא לביתם, הולך בביתו כאלם סר וזעף ואינו מדבר עם האורח כלל שום דיבור ואינו שואלו מי הוא ומאין בא ואנה ילך עד שמוכרח האורח להתחיל לדבר אליו ולספר לו כל ענינו, וכל זה כי מעולם לא עשה לשם שמים רק חומד ממון היה והכניס בשמחה עבד אבי אביו לפי שהיה טעון, ואתו הכניס בצרות עין ובמר נפש לפי שמצאהו ריקם, כך כתב בבאר מים חיים בפרשתן.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן

משיב כהלכה שינוי ודיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משריע ומשנה ברורה

מדור ידיעת הפרשה (כל התשובות אך ורק שייכות להפרשה)

- א] חידה. אחד מאלו שחשובין כמת נמצאים בפרשה, מי ומתי?
ב] חידה. היכן יעקב אבינו ראה את החורבן, ומה אנו עושים לזכר זה?
ג] חידה. היכן יעקב ביקש שינצל מלשון הרע, ועל איזה לשון הרע ביקש?
ד] חידה. הכ"ת שאם אדם הוא עני או אומרים לו שחייב לבזבז ממון על המצוה ואילו הוא עשיר אינו חייב לבזבז ממון על המצוה, ומדוע?
ה] חידה. היכן עמלק רצה את רעת יעקב בפרשה?
ו] חידה. מי אמר תהילים ומתי?

מדור ידיעת ההלכה - הלכות שבת

- ז] שאלה - הדלקת נרות. הגב' לוי הדליקה את נרות השבת ליד החלון בחדר האורחים (בסלון). לפני הדלקת הנרות עשתה תנאי שאינה מקבלת שבת בהדלקת הנרות מאחר ועדיין לא התפללה תפילת מנחה. לאחר שסיימה להתפלל מנחה החליטה להעביר את הנרות הדולקים לשולחן השבת מחשש שמא יפתחו את החלון והנרות יכבו מהרוח. האם מותר לה לעשות זאת? (לשיטה שבמקום צורך מועיל תנאי לא לקבל שבת בהדלקת נרות).
- ח] שאלה - לדבר בלימוד בין דברא לגברא. ר' חיים שאל את ר' מאיר שישב לידו איך הוא הבין פשט בפסוק שעכשיו שמעו בקריאת התורה, האם מותר לר' מאיר לענות לו?
- ט] שאלה - הנחת כלי תחת נר דולק הנוטה ליפול. בבית הרב ישראלי מדליקים נרות משעווה בפמוטים העומדים על שולחן השבת. במהלך סעודת השבת ראה הרב ישראלי שאחד הנרות הדולקים נוטה ליפול. האם מותר לו לקחת כלי ריק ולהניחו תחת הנר כדי שהנר הדולק יפול לתוכו? אם הרב ישראלי חושש לדליקה, האם מותר לו לקחת כלי עם מים ולהעמידו תחת הנר כדי למנוע דליקה?
- י] שאלה - כוס הקידוש. להרב כהן כוס קידוש מכסף היכולה להכיל 120 סמ"ק של משקה. האם מותר לו לעשות לכתחילה קידוש בכוס זו, א. בליל שבת? ב. בשבת ביום?

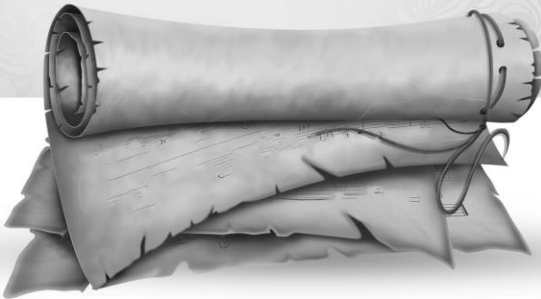
כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרת הספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח טבת

(תשובות פרשת תולדות אפשר כנ"ל לשלוח עד ר"ח טבת)

תוצאות ההגרלה בל"ג יפורסמו בשבוע הבא

מכתבים למערכת

מדוע כשביך יצחק את יעקב את הברכות בירכו שיבא בכמה פעמים ולא בפעם אחד

מה שהקשתם בשם ש"ת הרמ"א וכן החתם סופר דא"ץ היה מותר ליצחק אבינו לגור עם אשתו אחרי שאמרו אחותו היא הרי שויה אנפשיה חתיבא דאיסורא, ותרצתם.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת נראס שליט"א

חבר הגב"ר קהתל מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה ידוע שבת מיד, לשכת הפוסקים בתיור עליות. אוצר הפוסקים סווארא, קנין תורה פסנות ירושלים (כבוד) נראה לתרץ בשלשה אופנים, א) דבנדר בעינן שיהא פיו ולבו שוין וכאן לא היה פיו ולבו שוין, והא דבכל נדר אינו נאמן שלא היה פיו ולבו שוין היינו לגבי אחרים אינו נאמן דבריים שבלב אינו דברים אבל לגבי עצמו ודאי נאמן שלא היה פיו ולבו שוין באומרו אחותו הוא, ב) אפילו אם שויה אנפשיה חתיבא דאיסורא אינו יכול יצחק לאסור אשתו עליו דהא משעובד לה כדאיתא בגמ' נדרים ט"ו ע"מ ב' ג, ג) ע"פ מה שכתב הרמב"ם הלכות מלווים פרק ט' הלכה ה' דבן נח אסור באחותו רק אחותו מן האם דכתיב אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה, וא"כ יש לומר דבמה שאמר יצחק אחותו היא אינו אסור מטעם נדר, דשויה אנפשיה חתיבא דאיסורא. כיון דיש לפרש אחותו הוא מן האב ולא מן האם, וא"כ לא מוכרח דשויה אנפשיה חתיבא דאיסורא.

הרה"ג רבי מתייהו ישראל הרוויטץ שליט"א לייקוד חברי ספר "אוצרות הש"ס על מסכת ברכות

נראה להעיר, והאגרות משה ה"ח ע"פ ק"פ הקשה על דברי הרמ"א דלכאורה קודם מתן תורה היו בדין בן נח, ולא מצינו שאסור מדין חתיבה דאיסורא, והחזקה שהיתה אחותו היתה רק מכה אמירתם, ונשאר בצ"ע. ויש שתיירצו בהבאחרונים שמואר דשויה אנפשיה מהני או משום נאמנות דהודאת בעל דין כמאה עדים. והרי מצינו שיש דין נדר משעובד קודם מתן תורה שהרי אברהם השביעי אליעזר, וכ"כ כתיב וידור יעקב נדר, ויעקב השביעי את יוסף, ויוסף השביעי את אחיו. וכ"כ אם הוא מדין נאמנות הרי מצינו כן גם בן נח, שהרי בן נח אסור באשת חבירו מדין בעולת בעל ולא מדין אשת איש שהרי אין להן קידושין, ומנא ידעינן שהיא בעולת בעל אם לא היה והוא אסור, דאם אינה נאמדת שבעולה לאחור אין ממתין אותה אם יכולה לטעון שפירשה מבעלה, שהרי כתב הרמב"ם דאם אשת הבן נח הולכת ממנו או הוא הולך ממנה מותרת לאחר, ובהכרח האופן להמית בעולת בעל שזינתה הוא מדין שויה אנפשיה חתיבא דאיסורא, והוה שייך גם קודם מתן תורה, עוד נראה להעיר, בדש"ת חתם סופר י"ד ט' כתב דמעולם לא הוחזקה רבקה כאחות יעקב דהרי כתיב וישקך, והיינו שאבימלך לא נהא דעתו בזה שאמר שהיא אחותו והיה מסתפק בזה, ואפשר שלמד מאברהם שאמר על שרה אחותו והיתה אשתו, וע"כ מעולם לא הוחזקה כאחותו.

הרה"ג אפרים לאבל שליט"א בני ברק

נראה להעיר דבש"ת י"ד י"ד סימן קפ"ה ס"ק ב' ובנקודות חתם שם נמי דנים האם בדבר שלא הוא ספק צריך אמתלא.

האם עדיף להתחתן עם אשה משום מומן

מה שדנתם בשם הפוסקים האם עדיף לקחת אשה שלאביה יש מומן אפילו שאינו תלמיד חכם.

הרה"ג אביגדור כהן שליט"א מרביץ מומן ראש פניה

נראה להעיר דבשולחן ערוך אבן העזר סימן ב' סעיף א' כתב דכל הנושא אשה פסולה משום מומן, הויין לו בנים שאינם מהוגנים, אבל בלאו הכי, שאינה פסולה עליו אלא שנושא משום מומן, מותר, והוא מתשובת הריב"ש סימן פ"ו ואח"כ כתב דמי שפסקו לו מומן הרבה שדוכין וחוזרו בהם, לא יענן כלתו משום זה ולא יתקוטט בעבור נכסי אשתו, ומי עושה כן אינו מצליח ואין זיווגו עולה פיה, כי ה' המומן שאדם לוקח עם אשתו אינו מומן של ישר, וכל העושה כן מקרי נושא אשה לשם מומן. אלא כל מה שיתן לו חמי וחמותיו יקח בעין טוב וואו יצליחו. והיינו שאין איסור ליטול ממון אם נושא כשריה, רק שלא יענה בעבור זה. ואדרבא כתב הערוך השולחן אדם נושא אשה כשריה לשם מומן, שאין אלא ממונה היה נושא אחרת, אין בזה עון, ואדרבא ראו לעשות כן הוא ת"ח, דעיי' לא יצטרך להיות טרוד הרבה בעניני העולם, וכן והגוינ אנשים שירים ליקח ת"ח לבתו וליתן לה מומן הרבה ולהחזיקו על שלחנה כמה שנים שישב וילמוד, ואין לך מצוה רבה מזה ובשכר זה מלאיחים בנשקיהם, אבל הגו"א ס"ס קפ"ו סבירא ליה דאף הנושא אשה כשריה אסור לנשא בשביל מומן אם בל ממונה היה נושא אחרת.

הגאון דוד ליסיצין שליט"א נראה כולל היכל התלמוד ת"א

הרה"ג יוסף אביטבול שליט"א בני ברק

מה שהבאתם בשם הפוסקים עדיף להתחתן עם בת שיש לאביה כסף ואפילו שאינו תלמיד חכם, יש להעיר, מהא דאמרין בגמ' פסחים ט"ז לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם, ועוד בבית של ת"ח שרואה את של תורה כך יותר תקריב נפשה בשביל לימוד התורה של בעלה, ומ"מ יש לומר בכ"ז לפי דברי החו"א שאחד שמתחתן עם בת שלמדו בבית יעקב חשיב בת תלמיד חכם.

איך אמרה רבקה אמנו ליעקב אם אביך יקלל אותך אני מקבלת על עצמי

וכי אדם יכול לקבל על עצמו את הקללה שקיללו את חבירו

מה שהקשתם בשם הראשונים והאחרונים על מה שכתוב בפסוק מלכות אולי ימשי אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה, ותאמר לו אמנו עליו קללתני בני, דיש להקשות איך אמרה רבקה אמנו ליעקב שהיא מקבלת את הקללת על עצמה, וכי אדם יכול לקבל על עצמו את הקללה מה שקיללו את חבירו, היכן מצאנו כזה דבר, ותרצתם בתשעה אופנים.

הבה"ח עמרם שנק נ"ו ישיבת דברי חיים קרית צאנז נתניה

נראה לתרץ, מה שתיירץ בספר הירויות נתן דיתכן וכיוונתה דע"י שיקיים מצות כיבוד אם שיעשה כציו"ת זכות המצוה תגן שלא יחול הקללה.

אדם שיש לו בת בשידוכים ואין לו כסף האם יש לו חיוב לחזור על הפתחים כדי לקבל חתן תלמיד חכם

מה שהבאתם מהפלא יוקץ ע"ך בת דכתב דחיוברא רמיה לדלג על ההרים לקבץ כדי לזכות לחתן בתלמיד חכם.

הרה"ג נפתלי טסלר שליט"א מאוס

נראה להעיר, מהא דמבואר בירושלמי פאה ט"א ה"א דבכל המצות אם אין לך אין איתך חייב באחד מהם ואינו חייב לסבב על הפתחים, עיי"ש, וצריך לומר דלאו דוקא נקיס 'חיובא' וכוונתו רק למצוה, מכלל מ"ע ד'ולדברך בו', וכמ"ש בגמ' פסוקים ק"א ב' וברמב"ם ד'שת ר' לוי ומצינו כו"ב בגמ' פ"ב ט"ב א' חייב' אדם למשמש בגדו ערב שבת עם חשיכה ובשר"ע א"ח סימן ר"ב ס"ו פסק המחבר, 'מזוה' למשמש אדם בכליו ערב שבת סמוך לחשיכה, ובה"ל ס"ה ט"ה שכתב שלמד המחבר דהאי חייב אינו אלא מצוה. וכן מצינו בגמ' נמוך ט"ז ב' חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, והחיד"א במחזיק ברכה ס"ג ז"ה א"א א' כתב דמאה ברכות אין בה כל כח חיוב גמור רק הוא מידת חסדיות, וכן הוא במה שכתב סקמ"ל א"ח סימן תרצה ס"ב חייב איניש לבסומי בפורי'. כתב בהגהות מיימוניות הלכות מנהג פ"ב ה"טו א"ת ב' בשם הראב"ה ס"ט תפסודי דכל זה למצוה לעלמא ולא לעכב. וכ"ה בתשובות מהרי"ל סוף סימן ק"ו וכן איתא בהלכות ומנהגי מהר"ש סימן קל"א וכן כתב בלקט יושר עמוד 157 דאינו חובה.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודך" ר"פ"ד יוסף החדיש" על המועדים נראה עוד לתרץ ב"ה, שוודאי שהקב"ה ישיפע שפע גדול אפילו בפעם אחת, אולם האדם יחזור בלבו תמיד שהקב"ה הוא הנותן, ולא ישכח לרגע מי הוא הנותן השפע הגדול הזה, וזהו הפירוש, "ויתן", שפע גדול, "ויחזור ויתן", היינו שתחזור תמיד בלבך לזכור מי הנותן.

הרה"ג יוחנן טווערסקי שליט"א ירושלים

נראה לתרץ בעוד כמה אופנים, א) כשהברכות באים בפעם אחד בשפע גדול יש לחשוש לעין הרע שנשלט בו, ולכן בירכו יתן ויחזור ויתן מעט מעט כדי שלא ישלחו בו עין הרע, ב) המהרש"ל פירש באופן מבהיל שית ואם ח"ו יפסק השפע מחמת החטא יחזור ויתן לחדש להמשיך השפע אפילו לאחר שחטא.

הרה"ג מרדכי שטיינמן שליט"א כולל עצי חיים סאטמר בני ברק

נראה לתרץ, ע"פ מאמר מרן הבעש"ט י"ז"ע על הפסוק אל נקמות ה' ולכאורה איך שייך בנקמה שם הרחמים, אלא נמשל לאחד שמרד במלך והמלך נשאו על כל השרים ועבדי המלך, וכוונתו כי אם ימתנו יהיה הצער לפי שעה, משא"כ אם יטיב עמו והרבות לו עוד יקר וגדולה על ידי ידו יגדל צערו הלון וגדול כל ימיו ויבוש האיך העיז פנים נגד מלך הרמן כזה אשר לא די שאינו מיסרו בעונש המגיע לו אלא עוד מתחסד עמו ומנשאו לגדולה, ובהו מובן הכוונה במה שהקב"ה יחזור ויתן כי עבירה מכבה מצוה ואפשר לומר שאחר עושה תשובה מקבל שכר על המצוה שנכבה ע"י העבירה.

הרה"ג רבי יצחק מאיר ניימאן שליט"א ירושלים ר"מ בישיבת נח ישראל בית שמש

נראה לתרץ כמה תרוצים שראייה בשם כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א א) אפילו בעניני אלוקות אין זה טוב שהיה הרבה בבת אחת, במתן תורה היה אורות גדולים, האש הגדולה, ושם כתוב ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות ולא יכלו להחזיק מעמד לכן ברכה שיהא בהדרגה כל יום מעט ועוד מעט שתהא היכולת לקבל, ב) כי יש נחת רוח והנאה לפניו יתברך לברך את ישראל דכתיב וירא בלעם כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל, על כן מברך וחוזר ומברך, וזה הענין של יתן ויחזור ויתן כסדר לברך וליתן עוד ועוד.

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דבספר שלמי יום יוב פירש, דהנה ידוע שהאבות ה' היו מקיימים מצוה מעשר, כדמצינו באברהם, ויתן לו מעשר מכל, וביצחק נאמר, וימצא בשנה ההוא מאה שעירים, ואמר'ל אומד זה למעשרות ה', וכן יעקב נאמר, וכל אשר תחן לו עשר אעשרנו לך. והנה איתר בגמ' ברכות ס"ג ע"א דע"י מצות נתינת מעשר זוכין לעשירות עיי"ש, א"כ כל מה שמוסיף במעשר נתוסף לו ברכה, וכאשר מצינו ביצחק אבינו ע"ה וימצא בשנה ההוא מאה שעירים ויברכהו ה', שהברכה באה לו ע"י המעשר שנתן, ולפ"ז נמצא שאין הברכה באה אמת אלא בהדרגה, דהא הברכה נשפעת לפי מדה המעשר שנותן, א"כ בכל פעם שנותן מעשר נשפעת לו הברכה ועי"ז מוסיף והולך במעשרות, ועי"ז שוב מוסיף לו הקב"ה ברכתו, וכן ע"ז הוא הולך וגדול. וז"ש יתן ויחזור ויתן ולא הכל בבת אחת, כי הברכה תלוי בנתינת המעשר, ובכל פעם שיתן יותר מעשר יתוסף לו ברכתו, וזהו יתן לך בשבילך לפי מעשיך היינו לפי נתינת המעשר, ועי"ז ויתן ויחזור ויתן, כי ע"י התרבות ההשפעה יתרבה המעשר ושוב יתרבה ההשפעה.

הרה"ג ליפא דייטל שליט"א כולל לצעופים ואל משה דסאטמאר ירושלים

נראה לפרש שאינת בחז"ל שהקב"ה מתוואה לתפילתנו והכי פירושו שאנו מקבלים מהקב"ה שיתן וילמד לנו להתפלל ואז נוכל להתפלל ואז יחזור הקב"ה ויתן לנו ההשפעות.

הרב יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה לצייץ העץ יוסף על המדרש רבה פרק ט"ז ג' "שלא יהיה הפסק לברכת מחמת ניכוי זכויות, שבהיותם עושים רצונו של מקום תמיד יוסיף ליתן להם במתנת חנם".

הרה"ג שמואל שלוינגר שליט"א ירושלים

נראה לצייץ מה שכתב בספר גלילי הוב שכתב לפרש עפ"י מה שאמרו חז"ל ב"ר פ"ד ג' על ברכת "מטל השמים" - זה המן. והנה בגמ' מובא ויבא ע"ה ה"ה "טל מלמעלה וטל מלמטה דדומה כמי שמונה בקופסא" ונמצא שהטל ירד פעמים בכל פעם - לפני המן ואחרי המן, וזהו איפוא כוונת רש"י, שהוא"ל "יתן לך" מוסב על "מטל השמים" על המן, והרי הטל ירד שתי פעמים על כן הברכה היא שיתן מלמטה ויחזור ויתן מלמעלה.

הבה"ח לוי יצחק אהרונוביץ נ"ו ישיבת טשעניץ

נראה לתרץ, ע"פ מה דאיתא במדרש רבה בפסוק ויתן לו פרשה וירד וכן דגן, אלו הבחורים דכתיב ויבא ה' כי מה טובו ומה יפיו דגן בחורים, ותירושו, אלו הבתולות, דכתיב ויבא ה' ותירושו ינובב בתולות, ומה קמ"ל בבחורים ובבתולות, נראה לענ"ד דמצוות פרו ורבו אינו מקיים אלא כשהביא זכר ונקיבה, וזוכר או נקיבה לבד לא קיים מצוות פרו ורבו, ולכן זה מבטיח הקב"ה יתן ויחזור ויתן שיהיה לו גם בחורים וגם בתולות ואז יהיה ע"י קיום והמשך העולם.

הבה"ח מנחם מענדל ראובן זלמנוביץ נ"ו ישיבת דברי חיים קרית צאנז נתניה

נראה לצייץ מה שתיירץ בעל השפע חיים מצאנז ז"ל ע"י שיתן לגשמיות ויחזור ויתן ברחניות.

הבה"ח בנש"ח ברוך לעמברגער נ"ו ישיבת צאנז נתניה

נראה לצייץ מה שתיירץ בזה כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א דהברכה הכי טובה שצריך כל הזמן לבקש מהקב"ה, וזה גם הקללה לנחש, ולכאורה מה זה קללה הרי זה ברכה שיש לו אוכל כל הזמן, אלא שה' אמר תיחק חול ואל תדבר אלי הוא הבאי לו חול לאכול כן הוא לא יהיה צריך לבקש ולדבר איתו, ובמילא גם פה הקב"ה אמר ויחזור ויתן שתהיה כל הזמן צריך לדבר איתו ולבקש ממנו.

הבה"ח דוד יוד נ"ו ישיבת עץ חיים ירושלים

נראה לצייץ תירוץ מה שאמר לי אבי מורי שליט"א דכמו דעדיף לו לאדם לקבל סכום קבוע בכל חודש, מאשר יקבל הכל בבת אחת שלא יבזבזו, הוא הדין הכא בדוקא ולטובתו ניתן כן ויחזור ויתן.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג אהרן פרסטר שליט"א בני ברק
לרגל שמחת נשואי בנו
ידידינו הבה"ח המופלא בתור"ש כמו דוד נ"ו
עב"ג בת ידידינו הגאון פנחס וינד שליט"א
אבי' לעניני ריבית ומח"ס ריבית פנחס
יהא רעוא שבזכות זכרי רבבות יזכה לירויות נחת
מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב מאיר אברהם מושקוביץ שליט"א בית שמש
מנהל ארגון החסד העולמי של חסדי בעלזא אהבת חסד
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו
כמר ישעי' נ"ו
יהא רעוא שבזכות זכרי רבבות יזכה לירויות נחת
מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב מאיר אברהם קליין שליט"א בית שמש
לרגל השמחת השוריות במעוננו
שמחת נשואי בנו
ידידינו הבה"ח המופלא בתור"ש יצחק יוסף עב"ג
בת ידידינו הרה"ג יעקב חריטן שליט"א
מרבין תורה בירושלים
ולרגל שמחת הולדת נכדו נ"ו
בן לחתנו ידידינו הרב אברהם אליעזר אונפלד שליט"א
יהא רעוא שבזכות זכרי רבבות יזכה לירויות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

לתרומות לזיכוי רבבות ברחבי תבל ניתן להתקשר: 053-3166560